

DG-103

December-2018

B.Ed., Sem.-I

B-105 : Social Science

Time : 2 :30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(2) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 18
- (A) (1) સામાજિક વિજ્ઞાનની આધુનિક સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેની જરૂરિયાત દર્શાવો. 7
(2) સામાજિક વિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચો. 7
- અથવા**
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણના ઉદ્દેશોની યાદી આપી કોઈ બે ઉદ્દેશોની સમજૂતી આપો.
(2) સામાજિક વિજ્ઞાનના સામાન્ય હેતુઓની યાદી આપી કોઈ એક સામાન્ય હેતુના વિશિષ્ટ હેતુની યાદી આપો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (છ માંથી ચાર) 4
- (1) વિશિષ્ટ હેતુ શાના આધારે નક્કી થાય છે ?
(2) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણના મૂલ્યો કયા-કયા છે ?
(3) વિદ્યાર્થી નક્કશા વાંચન કરતા શીખે આ વિશિષ્ટ હેતુ કયો સામાન્ય હેતુ દર્શાવે છે ?
(4) સામાજિક વિજ્ઞાનમાં કયા-કયા વિષયોનો સમાવેશ થાય છે ?
(5) માધ્યમિક કક્ષાએ સામાજિક વિજ્ઞાન શા માટે શીખવવું જોઈએ ?
(6) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણ દ્વારા સાંસ્કૃતિક વારસાનું જતન સ્પષ્ટ કરો.
2. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 17
- (A) (1) માઈક્રોટિર્યાગનો અર્થ આપી તેના સોપાનો સવિસ્તર ચર્ચો. 7
(2) પાઠ આયોજનના સોપાનોની સમજૂતી આપો. 7
- અથવા**
- (1) ધોરણ-9ના સામાજિક વિજ્ઞાનના એક એકમ પર આધારિત વિષયાભિમુખ અને કા.પા. નોંધ તૈયાર કરો.
(2) સિમ્યુલેશનનો અર્થ આપી, તેના ફાયદા અને મર્યાદા જણાવો.

- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (પાંચમાંથી ત્રણ) 3
- (1) શિક્ષકે કેવા પ્રકારના પ્રશ્નો ન પૂછવા જોઈએ ?
 - (2) કા.પા. કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.
 - (3) બહુવિકલ્પ કસોટી એટલે શું ?
 - (4) હકારાત્મક શાબ્દિક સુદઢકોના ઉદા. આપો.
 - (5) માઈક્રોટિચિંગના ચક્રનો સમયગાળો કેટલી મિનિટનો હોય છે ?
3. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 18
- (A) (1) અસહકારનું આંદોલન તેના બનાવો અને તેની અસરો ચર્ચો. 7
- (2) સુભાષચંદ્ર બોઝ વિશે નોંધ લખો. 7
- અથવા**
- (1) નિ:શસ્ત્રીકરણની પ્રક્રિયા વિગતે સમજાવો.
- (2) રાજ્યપાલનું સ્થાન અને કાર્યો વર્ણવો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (છમાંથી ચાર) 4
- (1) લોકસભાની સભ્ય સંખ્યા કેટલી છે ?
 - (2) સર્વોચ્ચ અદાલતના ન્યાયાધીશની નિમણૂક કોણ કરે છે ?
 - (3) કઈ ઘટનાને ઠંડા યુદ્ધની શરૂઆત માનવામાં આવે છે ?
 - (4) ઢાંડીકૂચની શરૂઆત કયા દિવસે થઈ હતી ?
 - (5) સાયમન કમિશન કેટલા સભ્યોનું બનેલું હતું ?
 - (6) બંગાળના ભાગલા કયા વર્ષમાં થયા ?
4. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 17
- (A) (1) વલભી વિદ્યાપીઠની માહિતી આપો. 7
- (2) જમીનના પ્રકારોની સમજૂતી આપો. 7
- અથવા**
- (1) બજાર પદ્ધતિનો અર્થ આપી બજાર પદ્ધતિના લક્ષણો સમજાવો.
- (2) સામાજિક પરિવર્તનના મુખ્ય પરિબલો જણાવો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (પાંચમાંથી ત્રણ) 3
- (1) ભારતીય સાહિત્યનો પ્રાચીનત્તમ ગ્રંથ કયો છે ?
 - (2) કાળી જમીનની ઉપયોગિતા જણાવો.
 - (3) મિશ્ર અર્થતંત્ર એટલે શું ?
 - (4) બાળમજૂરી એટલે શું ?
 - (5) મુક્ત અર્થતંત્ર એટલે શું ?

DG-103

December-2018

B.Ed., Sem.-I

B-105 : Social Science

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All the questions are compulsory, options are internal.
(2) Figure to the right indicates total marks of the question.

1. Answer the following questions :

- (A) (1) Clarify the modern concept of social science and describe its necessity. 7
(2) Discuss the scope of social science. 7

OR

- (1) Give the list aims of social science teaching and explain any two aims. 7
(2) Give the list of general objectives of social science teaching and give the list of specific objectives of any one general objectives. 7

(B) Answer the following questions : (Four out of Six) 4

- (1) How specific objective to be decided ?
(2) Which are the values of social science teaching ?
(3) Students will learn map reading- Which general objective suggested this specific objective ?
(4) Which subjects are included in social science ?
(5) Why social science should be taught at secondary level ?
(6) To prevent cultural heritage by social science teaching- clarify it.

2. Answer the following questions :

- (A) (1) Give the meaning of Micro Teaching and discuss its steps briefly. 7
(2) Explain the steps of lesson planning. 7

OR

- (1) Prepare on Set Induction planning and B.B. work of any one unit of social science subject of Std-9. 7
(2) Give the meaning of simulation and state its merits and demerits. 7

- (B) Answer the following questions : (**Three** out of **Five**) **3**
- (1) Which type of questions should not asked by teacher ?
 - (2) State the important things to be kept in mind while doing black board work.
 - (3) What is objective test ?
 - (4) Give the examples of positive verbal reinforcement.
 - (5) How many minutes duration the micro teaching cycle have ?
3. Answer the following questions :
- (A) (1) Discuss the events and effects of Non-Cooperation movement. 7
- (2) Write a note on Subhashchandra Bose. 7
- OR**
- (1) Explain the process of Disarmament. 7
 - (2) Describe the place and functions of Governor. 7
- (B) Answer the following questions : (**Four** out of **Six**) **4**
- (1) How many members are there in Lok Sabha ?
 - (2) Who appoints the judge of Supreme Court ?
 - (3) Which events is considered as the beginning of Cold War ?
 - (4) On which date the Dandi March was started ?
 - (5) How many members are there in Simon Commission ?
 - (6) In which year partition of Bengal happened ?
4. Answer the following questions :
- (A) (1) Give the information about Vallabhi Vidhyapith. 7
- (2) Explain the types of soil. 7
- OR**
- (1) Give the meaning of market method and explain its characteristics. 7
 - (2) State the main factors of Social Change. 7
- (B) Answer the following questions : (**Three** out of **Five**) **3**
- (1) Which is the ancient Granth (Scripture) of Indian Literature ?
 - (2) State the importance of black soil.
 - (3) What is mixed Economy ?
 - (4) What is child labour ?
 - (5) What is free economy ?